

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comunicación: Lingua galega				
Materia	Comunicación: Lingua galega			
Código	O05G110V01201			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Gutierrez Izquierdo, José Ramón			
Profesorado	Gutierrez Izquierdo, José Ramón			
Correo-e	ramong@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao en Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condicion sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. Tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Infantil deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.			

Competencias de titulación	
Código	
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B7	Resolución de problemas
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A4 A6	B3 B11 B13 B14
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	A4 A5 A6 A11	B1 B2 B3 B11 B13 B15
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A5 A6 A11	B1 B3 B13 B17
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	A6	B3 B15
Coñecer a gramática da lingua galega.	A2 A6 A11	B1 B3 B12 B15
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	A5 A6 A11	B3 B18
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	A6	B1 B3 B7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	A2 A4 A6	B3 B4 B7 B11 B12 B15

Contidos	
Tema	
Fonética e ortografía	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
Gramática	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.

Léxico e Formación de palabras	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	13	17	30
Traballos tutelados	1	10	11
Presentacións/exposicións	0	10	10
Actividades introdutorias	6	0	6
Estudos/actividades previos	3	12	15
Sesión maxistral	26	48	74
Outras	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema recén tratado e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.
Traballos tutelados	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos os dous enfoques: como se elabora un texto, cales son as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder á hora de transmitir unha información, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.
Presentacións/exposicións	Exposición oral dun tema de libre elección durante un mínimo de dez minutos. O tema debe ter o prace previo do profesor e ha de figurar na parte posterior da ficha.
Actividades introdutorias	Presentación do sistema de traballo que debe interiorizar cada alumno para conseguir uns bos resultados. Avaliación inicial mediante un modelo de exame semellante ao que o discente deberá afrontar para superar a materia. Explicación das modalidades básicas na elaboración dun texto escrito.
Estudos/actividades previos	Lectura individual de tres obras literarias, que o profesor indicará cando comece o curso.
Sesión maxistral	Desenvolvemento do programa da materia, con especial atención á gramática do idioma.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Sesión maxistral	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema oral e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios que contén a Guía de ortografía e morfosintaxe que se pon a disposición dos alumnos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema oral e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios que contén a Guía de ortografía e morfosintaxe que se pon a disposición dos alumnos.

Traballos tutelados	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema oral e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios que contén a Guía de ortografía e morfosintaxe que se pon a disposición dos alumnos.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas tipo test. Proba oral.	20
Traballos tutelados	Elaboración dun documento de expresión escrita: estrutura, construción sintáctica, cohesión, propiedade léxica, emprego axeitado de signos de puntuación. O texto mecanografado (20-23 liñas) presentarase conforme ás normas e aos modelos explicados na aula. O alumno entregará este escrito cando se presente á proba de expresión oral.	25
Outras	EXAME	55

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIAS E CALENDARIO DE EXAMES

A ficha persoal, cos datos persoais, a foto pegada e a proposta de tema oral na parte posterior, debe entregarse no mes de xaneiro. Non se recolle despois deste tempo.

Alumnos que cursen por vez primeira lingua galega: quedan convocados ás 17 horas na primeira titoría de xaneiro.

Alumnos NON ASISTENTES, por motivos laborais ou doutra índole: quedan convocados no despacho (Pavillón 2) o último sábado de xaneiro ás 17 horas. Non se admiten excepcións.

O SISTEMA DE AVALIACIÓN É O MESMO PARA OS NON ASISTENTES. IDEM AS DATAS DOS EXAMES, QUE FIGURAN DESEGUIDO.

(1). Probas tipo test de lectura:

1ª primeiro xoves lectivo de febreiro

2ª primeiro xoves lectivo de marzo

3ª primeiro xoves lectivo de abril

(2). Traballo de expresión escrita: segundo xoves lectivo de febreiro. Inaprazable.

(3). Exame práctico. 1ª Convocatoria: 15 de maio, 9´30 h. Aula Multiusos. Inaprazable. Proba oficial.

(4). Exposición oral: nos días seguintes ao exame oficial, unha vez que se faga pública, no despacho do profesor, a lista de aprobados do exame oficial. É entón cando deben presentar tamén o traballo de expresión escrita (2) mecanografado, de acordo cos criterios sinalados na Guía de ortografía e morfosintaxe.

O Sistema de avaliación mantense idéntico para a 2º Convocatoria. Data: 29 de xuño 9´30h. Aula Multiusos.

Na 2ª convocatoria unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao cuadrimestre.

A superación do Exame Práctico (3) permite conservar esa nota para os seguintes cursos académicos. Nese caso mantéñense tamén, se están aprobadas, as notas da Comprensión Lectora, da Expresión escrita ou da Exposición oral. Estas prerrogativas PÉRDENSE se na Exposición oral a duración do relatorio é inferior aos dez minutos obrigados.

RECUPERACIÓN DAS PROBAS DE LECTURA TIPO TEST

- Alumnos de cursos precedentes que teñen pendentes estas probas.

Exame 1ª Convocatoria: día 15 de maio, 18 h. Aula Multiusos

Exame 2ª Convocatoria: día 29 de xuño, 18 h. Aula Multiusos

- Alumnos do curso regular. 2ª Convocatoria: día 29 de xuño, 18 h. Aula Multiusos

Titorías: martes e mércores de 17 h. a 20 h.

En caso de acudir ás titorías desde outra localidade, cómpre comunicalo a semana previa mediante correo electrónico a ramong@uvigo.es, por se a causa dalgún Consello de Departamento non puidese estar ese día. Este correo ten un uso restrinxido e o profesor non responderá a través del a dúbidas ou preguntas sobre a materia.

ORIENTACIÓNS AOS ALUMNOS

Todo o que comente o profesor na aula en relación coa lingua constitúe materia de estudo. Tamén o vocabulario que aparece nos exemplos e nos exercicios. A Guía de ortografía e morfosintaxe é un esquema para o seguimento das clases. Advírtese que pode ter engadidos ou modificacións en cada novo curso académico.

Os alumnos que aproben os tres libros e non superen a materia neste curso deberán repetir as 3 probas de comprensión lectora no curso seguinte, nas datas que se publicarán a tal efecto, a menos que aproben os tres libros con 8´5 como cualificación mínima en todos: neste caso manterán a nota neste apartado ata a fin dos seus estudos.

Todas as notas estarán expostas durante un mes no despacho (Edificio 2, planta baixa, nº 6). Os estudantes deben ser responsables e preocuparse de coñecelas e de apuntalas. Por iso, o profesor non atenderá a preguntas relativas ás cualificacións de cadaquén (nin no presente curso nin nos sucesivos).

Por se puidesen producirse cambios de última hora, no seguinte enlace pódese consultar día/hora/lugar do examen (apartado datas exames):

http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

Bibliografía. Fontes de información

Feixóo Cid, X., **Gramática da lingua galega. Síntese práctica**, Vigo, Xerais, 2004,

Palacio Sánchez, X.A. e Xove, X., **Dicionario da lingua galega**, Vigo, Obradoiro-Santillana, 2005,

VV.AA., **Dicionario castelán-galego de usos, frases e sinónimos**, Vigo, Xerais, 2007,

Gutiérrez Izquierdo, Ramón, **Lingua Galega: Guía de ortografía e morfosintaxe**, Ed. do autor,

Beltrán Carballeira, R., **Manual práctico de galego**, A Coruña, Baía, 2006,

Recomendacións

Outros comentarios

Estratexias de aprendizaxe

Os estudantes que queiran superar a materia sen dificultades deben atender aos seguintes consellos:

* O rendemento depende do estudo continuado da materia. É case imposible asimilar toda a materia mediante o estudo intensivo ao final do curso académico. A dificultade é maior se non se asiste ás clases ou se posterga a materia para outras convocatorias.

* Os alumnos deben realizar individualmente os exercicios que propón o profesor, sen consultar cos compañeiros nin recorrer ao material de estudo. Os exercicios só serán eficaces se se realizan despois do estudo diario da materia impartida.

* É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe. Deste xeito, pódese obter un coñecemento intuitivo da lingua, que ten gran rendemento á hora de fixar na mente as formas e as estruturas correctas dun idioma.

* Practicar a expresión oral resulta indispensable. Os galegofalantes han de evitar a enganosa suficiencia derivada da práctica oral do idioma, pois nun rexistro formal é indispensable unha fala depurada de dialectalismos, castelanismos e vulgarismos. Na avaliación desta destreza conta tanto a fluidez como a corrección.